

სოციალ-დემოკრატიული საპარტიო და სალიტერატურო გაზეთი

„მომავალი“

გამოდის ყოველ-დღე, გარდა კვირა-უქმის მეორე დღეებისა

გაზეთი ღირს: როგორც თფილისში ისე თფილისს გარეთ ერთ წლით 7 მან., ნახევარი წლით 4 მანეთი. 1 ოქტომბრიდან წლის ბოლომდე თფილისში 2 მ. 20 კ. თფილისს გარეთ 2 მან. 50 კ. თფილისში 80 კ., თფილისს გარეთ 90 კაპ. ცალკე ნომერი—5 კაპ. ადრესის გამოცვლა ღირს 40 კაპ. (შეიძლება მარკეტითაც).

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველ რიცხვიდან. განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე ღირს 15 კაპ., უკანასკნელზე—10 კ.; სამგლოვიარო განცხადება თითოჯერ საღამოს 5 ს—მდე 3 მ. ხუთი საათის შემდეგ—მეტი. ხელის მოწერა და დასაბუქდი განცხადებები მიიღება რედაქციის კანტორაში ყოველდღე, დღის 9 ს. ნაშუადღ. 2 საათამდე და საღამოს 5—6 საათამდე, კვირა-უქმეებში დღის 11—12 საათამდე. რედაქცია ხელმოწერულ წერილებს არ ბეჭდავს. დაუბეჭდავ მცირე წერილებს არ ინახავს და მათ შესახებ არავითარ მიწერ-მოწერას და მოლოპარაკებას არ კისრულობს. რედაქციის ადრესი: რუსის ქუჩა, სახლი № 3, ზემო სართულში.

ფულინს გაგონაზაზაზანი დარასი: ტიფლის, ტიპ. „Шрома“, Калистрату Конст. Цуладзе.

თფილისის კერძო სამკურნალო

30 მუდმივი საწოლი და სამშობიარო განყოფილებით. ქსენიევის ქუჩა, საკუთარი სახლი № 7, „მეტეცისი“ სასტუმროს ახლოს, ტელეფონი № 590.
ბალანჯიკა გ. დ. შინაგან და ბავშვ. ყოველ დღე, გარდა კვირისა 11—12 ს.
გადგანაშვილი მ. ა. ნერვების და ელ. ორშაბ., ოთხშ. და პარ. 10 1/2—11.
გურგო ა. გ. შინაგანი, შაბათს 1—2 ს. და კვირას 11—12 ს.
კანანი ა. ა. კანის და ვენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2 1/2—3 1/2 ს.
მადლაშვილი გ. გ. შინაგ., სამშ. და შაბ. 10—12.
მანსვეტაშვილი გ. მ. შინაგანი. ორშ. ხუთშ. და შაბ. 1—2.
მედიკოსი ნ. მ. ქირურ. და დე-პარტ. კონსულტაცია

მუსხელიშვილი გ. ს. თვალის, ორშაბ., ოთხშ. და პარსკ. 2—2 1/2 ს.
ზარდავა რ. ბ. ქირურგ. ყოველ დღე 11—12 ს.
ზახოვი ბ. ა. ყურის, ყელის და ცხვირის ყოველ დღე, გარდა პარ. 2—2 1/2 ს
რგვალი ნ. კბილ. ყოვ. დღე. 9—11.
საბოლქოვა გ. გ. ქირურგ. ყოველ დღე 9—11 ს.
თავანაძე ი. ე. დედაკ. საბებო ყოველ-დღე 1—2 ს.
ფედოროვა ე. გ. მიკრ. ქიმ.-ბაქტ. კონსულტაცია

გოგზლის კერძო სამკურნალო

ლია ყოველდღე მოსარულ ავთომედიკაციის. გოგზლის ქ., № 3; ს. ვენიანჯინისა (ტელეფონი 695).
მ. ს. ვაშაბაძე კბილის ავთომე. ყოველ დღე 9—10 ს.
მ. ი. გომარაძე ყოველ დღე 2—3 ს.; შინაგან და ბავშვ ავთომე.
მ. ა. დ. დინაძე: ყოველ დღე 11 1/2—12 1/2 ს.; სიდილ., ვენ. და კანის ავთომე.
მ. გ. მ. მალიძე: ყოველ დღე; 1—2 ს.; დედათა და ქურგ. ავთომე.
მ. ბ. ბ. კობახიძე: ყოველ დღე, გარდა კვირისა 12—1 ს.; ყელის, ცხვირის და ყურის ავთომე.

მანსხადემა

შავი ქვის მრეწველთა მე-12 სიეზის თავმჯდომარეს, სამთო სამ-მართველთა უფროსის თანამეძვე დ. ს. ს. მარინი იგნეს მე ხეხვირის წინადადებით, სიეზის საბჭო ამით აცხადებს, რომ ამ 1909 წლის 30 ოქტომბერს ქ. ქუთაისში მოწვეულ იქნება მორაზნის მასრის შავი ქვის მრეწველთა მე-12 მორიგი სიეზი, შემდეგ კითხვების განსარჩევით:

- 1. სიეზის მდინის არჩევა.
2. საბჭოს და კომისიის ანგარიშის განხილვა.
3. სტატისტიკურ ცნობების განხილვა.
4. სიეზების შესახებ დებულების გადასინჯვა.
5. სიეზის საწიროებისთვის სახადარიკო ფონდის დარსება.
6. უბედურ შემთხვევების დროს დამავებულ მუშათა დასახურების პი-რობების გადასინჯვა.
7. ჭიათურის ღიანდაგზე შავ ქვასე ტარიფის დაკლება.
8. საფუთო გადასახადების გადიდება სიეზის საწიროებისთვის. (2—5.—2)

წარმოდგენა № 4. წარმოდგენა № 4

ქართული თეატრი

ხუთშაბათს, 8 ოქტომბერს, ქართული დრამატული საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება პირველად ახალი პიესა გ. საბოლქოასი

ფარისეველი

ტრაგიკომედია 3 მქმელებათ ოთარგმანი გ. აბაშიძისა.

დამაჩა და რეკლამერი

ვოდ. 1 მოქმედებით ქ. ნასიძისა.

არდგენენ: ქ-ნნი—ტოსო აბაშიძე, ა. კარგარეთელი, მ. მდივანი, ბ. ნებერიძისა, მ. ქილარჯიშვილი, ე. ჩერქეზიშვილი, ნ. ჯავახიშვილი; ბ-ნნი: ი. ივანიძე, კ. მეს-ხია, ვ. ურუშაძე ი. ზარდალიშვილი.

ადგილების ფასი: ლოკები—10 მ. 50 კ. 5 მ-დე; პარტერი—2 მ. 50 კ. 60 კ-მდე; გალერეა—40 კ.—20 კ-მდე; მოწვეუთათვის 40 კ.
დასაწყისი სწორეთ საღამოს 8 საათზე.
მხადლება წარმოსადგენათ: აი გიდი მეგობრებო, ლალატი.
მორიგი რეჟისორი გ. აბაშიძე.
რეჟისორის თანამეძვე გ. ურუშაძე
დრამატული საზოგადოების ადმინისტრაცია.

ქართული ავლაზრის თეატრი წარმოდგენა 3

კვირას, 11 ოქტომბერს ქართულ სცენ. მოე. ამხანაგობის მიერ წარმოდგენილი იქნება:

სამშობლო

ისტორიული დრამა 5 მოქ. და 7 სურათით.
მონაწილეობას მიიღებენ ქ-ნნი: აფხაზიშვილი, რეჟისორი, კეთელი; ბ-ნნი: გელიკურაშვილი, ჯიბლაძე, სალუკია, დავიდიანი, გომელაური, ქიხიელი, მესხიძე, მისურაძე, მირველი და სხვ.
დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.
ადგილების ფასები 10 კ.—დან 80 კ.—მდე.
უმორჩილესათ ვთხოვთ საზოგადოებას, რომ თვით დაგვეხმაროს წესებების დაცვაში, სხვის ადგილზე წურავინ დაჯდება, პატარა ბავშვებს თეატრში წე მოაყვანენ, წინააღმდეგ შემთხვევაში თეატრიდან გაყვანი იქნებიან.

რეჟისორი მ. ურუშაძე. დირექტორი ანტ. ხარაზიანი.

ნაფიცი ვეჟილი

სერგეი დ. ჯაფარიძე
ქუთაისიდან გადავიდა თფილისში ბორსეს ქუჩა, ახვერდოვის სახლი № 11. (სასტუმრო „ლონდონის“ ახლოს)

კბილის ექიმი

ს. ა. ცვიტლინი
კბილის და და ზარის ავთომედიკანია. სე-დოვური კბილები. ავთომე. მადეას დიდის 9-დან საღამოს 7 საათამდე. მისეჟისი მრ., ს. № 22 (სემინარის ქ. კუთხე, № 3). შესაყადი სემინარის ქ. (10—7)

კბილის ექიმი

ს. ვაშაყმაძე
აბასთუმანიდან დაბრუნდა. ავთომე-დებს ლებულობს ახალ ბინაზე დილით: 9—2 საათ. საღამოს: 5—7 საათ. ვერის დაღმართი, სახლი № 15.

კბილის ექიმი

ი. ვ. ჭანტუხია
იღებს ავთომედიკებს დილით 7—9 ს. საღამოს 4—8 ს.
ს. № 71 (კირონი ქუჩის ახლოს).

მ. თელავში

1-ველ ოქტომბრიდან იკვდება პირველად ავ-მოსული ქართულ ქაზე, წიგნი
ჭრა-პერვის
თვით მასწავლებელი 128 ნახატებით ახალი მეთოდი.

ექვს ნაწილათ: ქართული, იმერული, ვერძიული ტანისამოსი და თეთრული მანდილოსნათათვის და ბავშვთათვის; ავ-რეთვე ქურნალების მოხმარება.
შედგენილი და გამოცემული

სოფოკო ი. სიმონოვი-მიაჩ.

ფასი ყლით 3 მან. და გავზენითაც 3 მ. 50 კაპ. ათი ცალის ან მეტის ერთთი წიგნი გამომწერს ფოსტის გავზენის ფუ-ლი არ გადახდება.
ადრესი: Г. Телавъ, Софья Юсифовна Симоновой. Бульв. пер. 2, собств. домъ. 5—2.

კიდევ ვინი ბრალია?

(გაგრძელება)
მაგრამ რა სიმართლე უნდა მოვიტო-ხოთ მას, ვინც სწერს: „სადაც კი მშრო-მელსა და მესაკუთრეს შორის კონფლიქ-ტი მოხდება, ჩვენ ყოველთვის ვცდებ-ბით (მახლას! ტყვილათ კი არ არის ნა-თქვამი—ცდა ბედის ნახევარი! ავტ.) მშრომელის მხარე დავიჭიროთ, მაგრამ... (ახლა უყურეთ!) ერთი პირობით: ქვეყა-ნა, სადაც წარმოება არ არის, დაღუპუ-ლია, ხოლო წარმოებას თავისი კანონები აქვს. (ესე იგი, ყველფაა საქირი! ავტ.) და თუ (რა კია აქანა ეს „და ლუ“ ავტ.) მეუბნები თავის ბრძოლაში ისე შორს წავა, რომ თვით წარმოებას ძირს გაუთრის (ბა!) და მას შეუძლებლათ გახდეს, მა-შინ ჩვენ ვაღდებულნი ვართ შევჩეროთ ის (დაუმატეთ: მთარახებით! ავტ.) რად-გან მისი მოქმედება მასაც ღუპავს (რა უსახლოდო მზრუნველობა!) და ქვეყანა-საც ავნებს. საკმარისია გავიხსენოთ ბა-თუმის ქარხნების დაკეტვა.
არაა საკმარისი, რომ ჩვენ მოწინავე ქვეყნების აზრები ვისესხოთ (sic!) თუ ამ აზრებთან ერთათ ამ აზრების წარმოშობ მატერიალურ პირობებს არ შევქნით. (ეგო, № 1. გვ. 3.)
ნათქვამს ახსნა-განმარტება, კომენტა-რიები აღარ ესაჭიროება, უაისოდაც აზრი მეტათ ბნელი, მაგრამ ადვილი გა-

სრულიათ აუტანელი შეიქნა. ხალხში მალული უკმაყოფილება ღვიოდა. 1902 წელს ბათუმის ქარხნებში, სადაც მუშა-ობდენ ოზურგეთის ზარის უმიწა-წყლო და მცირეოდენი მიწის პატრონი გლე-ხები, გაფიცვა დაიწყო. ბევრი გაფიცუ-ლთაგანი აღმინისტრაციამ სახლში გაის-ტუმრა. დაბრუნებულ მუშებმა აქ დაინა-ხეს, რომ ხალხი იღუმალ დრტენვას და მღვდღარებს; საქირო იყო ორგანიზაც-იული მოქმედება და ინიციატივა, რომ ამ მღვდღარებს მიეღო რეალური ხასიათი. ბათუმიდან გამოძევებულმა მუშებმა შეი-ტანეს აქ ეს ორგანიზაციული სული, შემოიტანეს აქ იდეა, რომ საქიროა ბრძოლა უფლებათა გულისთვის შეერთე-ბულის სულით.“

აი ბ.ბ. საიდან მომდინარეობს, სად აქვს სათავე ბათუმის მუშათა მოძრაობას. ის ახალი, ანუ უცხოეთიდან ნასესხები აზრები, როგორც უნდა. „ერა“ უწო-დებს, დაცვა მათელი საუკუნოების გან-მავლობაში მომხადებულ ნიადაგზე, სა-დაც სწორეთ მატერიალურმა პირობებმა შეუწყეს ხელი ახალი აზრები გავრცე-ლებულიყო და ხალხს ძვალ-რბილში გა-ჯდომოდა. ყველფის წინააღმდეგ ჩვენე-ბური მშრომელი ხალხი სწორეთ ბათუ-მის „ზავადების“ დაკეტამდი იბრძოდა შეძლების დაგვარათ.

ამიტომაც, ვინც ყოველ გზა-ჯვარე-დინზე გაიძახის დღეს: ბათუმის მუშებმა და მათმა მეთაურებმა დაღუპეს საქარ-თველო, იმათ პასუხი გასცენ ჯერ ასეთ საკითხს: რას აკეთებენ დღეს ეს მამული-შვილები იმისთვის, რომ ბარემ ბოლო მეთოდს ჩვენთვის პატრონ-ყობას, ესე ღუპვის და გაკორტებისას?

რაც შეეხება ბათუმის ქარხნების მუ-შებს, მათი ღვაწლი სწორეთ რომ დი-დებულია საქართველოსთვის. მათი დია-დი ლოზუნგია: ძირს მთელი მშრომელი ხალხის და მასთან ქართველი ხალხის ყველფა! ეს პირველი ძლიერი და მრის-ხანე შეძახილი იყო იმათდამი, ვინც ხალ-ხის შრომის ნაყოფით რუსეთიდან ჩვენ-ში მონადენ დიდებულ გვამებს უმასპინ-ძლდებოდენ და მათ სადღეგრძელოს სა-ქართველოს სადღეგრძელოსთან ერთად სმიდენ აზარფებით, ვინც შეხურებულ-შეგინედილებული ჩვენებური გლეხის მა-რჯველით მოყვანილი კახურით ახილი ყანწით ხელში ერთი მხრივ დიდებულ გვამთ უსურვებდენ, რათა ფერხთა ქვეშე მათთა გაფრთხილ იყვენ მტერნი მათნი და მეორეს მხრით „გაუმარჯოს ჩვენ სა-ქართველოს“ გაიძახოდენ. ეს შემოძახი-ლი იყო, როცა ქართველმა მშრომელმა ხალხმა პირველათ განიცადა გრძობა ერთობის და ნათესაობის შიგნით განურ-ჩევლათ ქიხიელ-კახელობის, ქართულ-იმერელობის, მთიულ-პარელობის, აქა-რელ-გურულობის, გარეთ ერთიან ქარ-თველობის და სომეხ-თათარ-რუსობის და სხვა. ეს იყო უდიდესი მომენტი ქარ-თველი ხალხის ისტორიაში, რადგან სწორეთ აქ გამოიხატა ერთეული ერთეულებების შეგნება მშრომელი ხალხის ერთეულების შეგნებაში და მის შე-გნებაში. არასოდეს წინეთ ქართველი ხალხის, როგორც ერის თვითცნობიერე-ბა არ ასულა იმ შეგნებამდე, როგორც იმ წამში, როცა ქართველი მშრომელი ხალხის გულიდან ამოსქდა ამოძახილი: წყვე ბატონობას, ძირს ხალხის ყველფა!

შემდეგ ბ. ჯავახიშვილი მოგვიტობს, რომ მთელი მეცხრამეტე საუკუნის გან-მავლობაში საქართველოში აგრარული მოძრაობა თითქმის არ შეწყვეტილა და მოყავს გლეხების აჯანყების ეპიზოდები თუ აქ თუ იქ. მართალია, აქ ავტორი მეტ ბრალს სდებს რუსეთის მთავრობას, ვინემ ჩვენებურ მებატონებს, მაგრამ ეს სწვა კითხვად. დასახულთ თავის მოკლე მო-თხრ მას ავტორი ასე ათავებს: „1901—2 წელს მოძრაობამ საზოგადო ხასიათი მი-იღო. ამ დროს დასავლეთ საქართველო-ში შემშილობა ჩამოვარდა. უიშისოთაც აუტანელი პირობები საიჯარო მუშობის

გ. ჩხეიძე.

(შემდეგი იქნება)

საქართველო

ფოსტა

რუსეთი

ს. დ. ფრეკციის სხდომა. 27 სექტემბერს შესდგა ს. დ. ფრეკციის პირველი კრება. კრებამ გადაწყვიტა მთავრობის კანონ-პროექტების პირველი რიგი წინადასრულებული დატოვება. „ნოქარა ნორმალური დასვენება“, „ხელოსანთა სამუშაო დღე“, „მუშათა დასვენება უბედურ შემთხვევებისაგან“, „კანონ-პროექტი პირველების ხელშეწყობისათვის“ და „განსაკუთრებული წესების გაუქმების შესახებ“. გარდა ამისა ფრეკციამ გადასწავლიტა მოსახლეობის ღირსების, კერძოდ მოეპყრონ კანონ-პროექტებს, რომელნიც ორი წელიწადი უძრავად არის. ამ კანონ-პროექტებიდან ფრეკციის უფრო მნიშვნელოვანად მიჩნია: 1) დროებით ვალდებულთა დამოკიდებულების მოსპობა კავკასიაში; 2) მიწის გადაცემა გლეხებს; 3) ადგილობრივი თვითმმართველობის მოწყობა საყოველთაო საარჩევნო კანონის საფუძველზე და 4) კანონ-პროექტი სიკვდილით დასჯის მოსპობის შესახებ.

ფრეკციამ გადასწავლიტა მომავალს სიაში შეიტანოს შემდეგი 1) შევიწივები სტამბების გამოყოფა საქარბო ინსპექციის ხელმძღვანელობიდან; 2) დარბაზის გლეხების მიღობარების; 3) ძირითად კანონების მე 96 მუხვს განმარტება და 4) გარტინგი და უჩრქეკო.

ფრეკციამ დაადგინა, მოსახლეობის დუმას, რომ კვირაში ორი სხდომა დაინშენული იქნეს უკვე შეტანილი შევიწივების განსახილველად.

ქალაქის თვითმმართველობის მოწყობისათვის პოლიციის ში. ახლო მომავალში სათანადო დაწესებულებაში გაიჩრევა კანონ-პროექტი პოლიციის ქალ. თვითმმართველობის მოწყობის შესახებ. კომისიაში, რომელმაც აღნიშნული საკითხი უნდა განიხილოს, დაინშენულია 11 პოლიციელი და 10 რუსი. ებრაელებიდან კი, რომელთაც რიცხვი პოლიციის ში 1 1/2 მთლიანად უნდა, ამ კომისიაში ერთი წარმომადგენელიც არ არის დაინშენული. ებრაელები მოიხსოვრენ მათაც მიეცეთ სამი წარმომადგენლის გაგზავნის უფლება—გარშავიდან, ლოძიდან და ლიუბლინიდან.

მამამედალი ადესაში. ყოფილმა შახმა შვილისაგან დატოვა მიიღო ადესაში. შვილი უსლოცავს მამას ადესაში მშვიდობით მიესალს.

რევიზორის შეურაცყოფა. ვარშავაში, სანტენდენტის რევიზორმა სესურსათო მართლის ზედამხედველი, კობანოვიჩი დაითხოვა. დათხოვა გამოუწვევია კობანოვიჩის უკანონო მოქმედებას. კობანოვიჩის კოლი მორე დღეს სანტენდენტში შესულა და რევიზორი უშეგონის სიტყვებით გაუღონდა.

წიგნობა. ამ მხარეს სხვადა მორის ქლიფრ სამხატლოდანაა შეგებო თფილისში ერობის შესახებ მთათაბირება მორე სექციისა. თუ სახეში არ მივიღებთ ნაციონალურ კურსებათადაცხადებს დროს „კეთილშინაობის“ მისაღობადნელ მფარველობას, მაშინ ბევრი პატარა ერი საშვალებას მოკლებული იქნება თავისი წარმომადგენელი იყოლიოს არა თუ სამხრო და საგუბერნიო, არამედ სამხრო ერობაშიც.

მართლაც, წარმოვიდგინოთ, რომ „სამხრო ერობაში“ 25 ათასი მცხოვრებელი აგზავნის ერთ წარმომადგენელს, ხმოსანს. კავკასიისათვის ეს უნდა იყოს 222 ხმოსანს. (ამაზე მეტი წარმომადგენლობა აქვს პოგეშიის საოლქო ერობას—242, ავტორის დანარჩენ საოლქო ერობებში თვითღობინ ოცდა ერთიდან, —ვილრე 151). ეროვნებათა მიხედვით, —ვილრე 222 ხმოსანი ამ გვარათ განაწილებათ:

საოლქო ერობის სახელი	საოლქო ერობის ხმოსანთა რაოდენობა								
ქ. ბაქო	6	2	1	2	1				
ბაქოს გუბერნია	28	2	6	2	18				
ბათუმის ოლქი	6	1	1	2	2				
დაღესტნის ოლქი	23	1	18	3	1				
განჯის გუბერნია	35	1	12	1	21				
ზაქათალის ოლქი	3	—	2	1					
ყარსის ოლქი	12	1	6	4	1				
ქალაქის გუბ.	32	—	—	31	—				
სიხულის ოლქი	4	—	2	1					
ქ. თფილისი	6	2	2	2					
თფილისის გუბ.	33	2	10	16	4				
შვილდ. პირ. გ.	2	1	—	—	1				
ერევნის	33	1	20	—	12				
სულ	222	13	58	25	247	8			

სახელმწიფო-ბარათი.

რევოლუციის გაიგის კუნძულებზე. სანდომინგოში რევოლუციის დაიწყო. აჯანყებულები ქალაქ დაეპოვნეს დაეცნ და ადგა უნდოდით, მაგრამ უკუგდებულ იქნენ.

ფერერის დახვრების გამო. ისპანიის მეფის ალფონს და მინისტრი მათრას აუთარებელი წერილები მოსდით სხვადასხვა კუთხეებიდან. მათ მოკლას უქადიან ფერერის სიკვდილით დასჯის გამო. „ტივოლის“ დარბაზში ფერერის სიკვდილით დასჯის გამო დიდი მითინგი გაიმართა. მითინგზე ილაპარაკა დეპ. ყორესმა. მან, სხვათა შორის აღნიშნა, რომ ისპანიის სასამართლომ ფერერის წინააღმდეგ ბრალდება განზრახ შეთხზული ყალბ საბუთებზე შეადგინაო. ყორესმა დამსწრეთ მოუწოდა ასეთივე საპროტესტო მითინგები გამართონ ისპანიის სხვა რევოლუციონერთა გასამართლების დროსაც. პარიზის ვეტილთა ბიურომ მადრიდში დეპუტა გაგზავნა. ვეტილები სასტიკათ გამოეგნ ისპანიის სასამართლოს უკანონო განაჩენს ფერერის შესახებ. პროტესტზე ხელს აწერს ათასამდე ვეტილი, რომში ფერერის გასამართლების დღეს საერთო ვაფიკვა გამოაცხადეს. რამოდენიმე ადგილას სახალხო მითინგები გაიმართა. ისპანიის საერთო პოლიციელების გაძლიერებული რაზმი იცავდა. ფერერის სიკვდილით დასჯის ცნობამ ბელგიაში დიდი აღფრთოვანება გამოიწვია. ქუჩები ყველგან ხალხით გაივსო. შენობა, სადაც მუშათა პარტიამ მითინგი გამართა, ყველა მსურველს ვერ იტევდა. მრავალი ცხარე სიტყვები იქნა წარმოთქმული. მითინგი საღამომდე გაგრძელდა. ისპანიის საერთო წინ ზონის გამოსაცხადებლად მანიფესტაცია გამართეს. საპროტესტო მითინგები გაიმართა აგრეთვე ბელგიის სხვა ქალაქებში და დებში.

სოც.-დემოკრატების გამარჯვება გერმანიაში. რეისტრაციის დამატებით არჩევნებზე კობურგის საგერცოგოში სოც.-დემ-მა შეიძინეს 1,900 ხმა, ლიბერალებმა 2,100 ხმა დაკარგეს. გახვრები ბრწყინვალე გამარჯვებას უქადიან ს.დ.ს. მომავალ არჩევნებებზე.

ბალკანეთის სახელმწიფოთა კავშირი გახვრე „ტემპს“-ში დასტამბულია ბელგრადელი კორესპონდენტის საუბარი სერბების გარეშე საქმეთა მინისტრთან, მილანოვიჩთან. მილანოვიჩის უთქვამს, რომ სერბის უმხლობლესი მიზანია, შექმნას ბალკანეთის სახელმწიფოთა კავშირი, რომელშიც შედგება: სერბია, ბოლგარია, ჩერნოგორია და ოსმალეთი. მხოლოდ ასეთ კავშირს შეუძლია დაიფაროს ჩამოთვლილი სახელმწიფოები გარეშე სახელმწიფოთა ჩარევებისაგან.

ბიურო მიცვალბულებთან მოსალაპარაკებლად. ცნობილმა ვილიამ სტედმა ინგლისის ერთ ქუჩაზე მიცვალბულებთან

ამ გვარათ, მთელი რიგი წვილი ეროვნებათა მოკლებული იქნება წარმომადგენლობას, ხოლო ისინი, ვისაც 1—2 ხმოსანი ეყოლება დაუზოგველათ გაისრისებიან მსხვილ ეროვნებათა ში. ასეთი დაჯახება შევიწროებისა ნაკლები იქნება, თუ ხელოვნურათ არ გავალვივებთ ნაციონალურ სიძულვილსა და ქიშკობას, ცალკე ნაციონალური კურების გამოყოფათ, არამედ ხელს შევწყობათ კულტურული გზით მათ შეერთებას და ასე შეერთებულს ძალით საერთო ადგილობრივ ინტერესების სამსახურად.

შემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს, რომ პროპორციონალურ ნაციონალურ წარმომადგენლობის დროს გამოიყოფა უმთავრესად სამი მოქიშვე ჯგუფი და ამ გვარათ გაიხსნება ფართე ასპარეზი სხვადასხვა ოინებისა და ხრიკებისათვის. ეს მით უმეტეს, რომ არც ერთ ეროვნებას არ ექნება იმდენი ძალი, სხვის დაუხმარებელი შეადგინოს საჭირო უმრავლესობა.

ამ გვარათვე იქნება საქმის ვითარება ზოგიერთ სამხრო ერობებში, სადაც სხვადასხვა ეროვნების ამრჩევლნი ერთად ცხოვრობენ, ერთი სიტყვით, ამ გვარი წესი არჩევნებისა ვერას შემთხვევაში ვერ უზრუნველყოფს წვილი ეროვნებათა ინტერესებს, არამედ უშვრო დასაჯარავ და შევიწროებს მათ. აი სწორეთ ამიტომ „ნაციონალურ თვით გამორკვევის“ დამკვიდრე არ ემხრობიან და არც უნდა ემხრობოდნ ნაციონალურ კურსებათ დაყოფილ საარჩევნო უფლების პრინციპს.

ლებთან მოსალაპარაკებელი ბიურო დაარსა. ბიურო ავტო სამი თვეა, რაც არსებობს. მიცვალბულებთან სტედი ყოფილი მეგობრის „იულის სულის“ საშვალბებით ბაასობს. სტედმა „ინტერნაციონალ რევივიში“ წერილი მოათავსა, სადაც ამბობს თუ როგორ იძლევა „იულის სული“ ცნობებს სიქიოს შესახებ და აგრეთვე პასუხს მიცემული კითხვებზე. სტედი ირწმუნება, რომ ბიუროში მიმსვლელთა 75% სრული კმაყოფილი დარჩა მიღებული პასუხით. 50% პროცენტი დარწმუნებული წავიდა ბიუროდან, რომ სიქიოს მცხოვრებთან კავშირის დაქვეა შესაძლებელია. სტედი ამ ბიუროს შესანახავთ ხარჯებს 22,000 მ.

დამოკიდებულების გამწვავება იაპონიასა და ამერიკას შორის. „ბაქოს“ პეტერბურგიდან ატყობინებენ, რომ დიპლომატიურ წრეებში დიდი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია ცნობამ იაპონიასა და ამერიკას შორის დამოკიდებულების გამწვავების შესახებ. თუ ამერიკამ პროტესტი განაცხადა ჩინეთ-იაპონიის მანჯურის შესახებ შეთანხმების გამო, მოსალოდნელია ვაშინგტონიდან იაპონიის ელჩის გაწვევა.

იაპონია-ამერიკის განხეთქილება ძალიან დიდ ზარალს მიაცენებს რუსეთს შორეულ აღმოსავლეთში.

ციფირი ჩამოხრბობის შესახებ. „რეისი“ სიტყვით, წლის დასაწყისიდან ცხრა თვის განმავლობაში სასამართლოს 1,038 კაცისათვის გამოუტანია სასიკვდილო განაჩენი, აქედან უკვე ჩამოუხრვით 447 კაცი. ამავე ხნის განმავლობაში პერიოდული გამოცემების 143 რედაქტორი დაუჯარიმებიათ 65,325 მან.

ბოიკოტი იაპონელების წინააღმდეგ. როგორც უკვე იხილეთ იტყობინებინ, იაპონიის წინააღმდეგ ბოიკოტი თანდათან ძლიერდება ჩინეთში. ჩინეთის მთავრობას სურს ბოიკოტი შესწყვიტოს, მაგრამ ვერას გახდა. დაიხურა ოთხი დიდი გაზეთი.

სომეხთა კონგრესი. ვენის გახვრების სიტყვით გასულ კვირაში მაკედონიაში მომხდარა მომეხთა საილუმო კონგრესი. კონგრესს დაესწრენ წარმომადგენელნი რუსეთიდან, ოსმალეთიდან, საფრანგეთიდან, ინგლისიდან და შვეიცარიული შტატებიდან. კონგრესის დადგენილებანი საილუმოთ ინახება. ვენის გახვრებებს მხოლოდ ის შეუტყვიან, რომ სომეხთა რევოლუციონერები „ერთობას და პროგრესს“ კომიტეტთან თავ-დაცვის ტაქტიკის დაიქვერენ, ვინაიდან მან (კომ.) სრულიად დაკარგა სომეხების მხრით ნდობა.

ახალი ამბები

† **გრიგოლ ვოლსკი.** გუშინ დილით ხანმოკლე ავთამყოფობის შემდეგ თფილისში გარდაიცვალა ქართული გიმნაზიის

ამისდა გვარათ კავკასიის დემოკრატებ ერთი წუთითაც არ უნდა დაივიწყოს განაპირა ქვეყნების და ცენტრის პოლიტიკურ ინტერესთა მკიდრო ერთობა, აგრეთვე არ უნდა დაივიწყოს კლასიური ანტოგონიზმი თფი კავკასიის მცხოვრებთა შორის; მისი ლოზუნგი უნდა იყოს: 1) „შეერთება მცხოვრებთა ყველა დემოკრატულ ნაწილებისა, ეროვნების განურჩევლად, რომ შეერთებულის ძალით დიკოს თავისი საკუთარი ინტერესები, კერძოთ „ადგილობრივ“ სამეურნეო (Хозяйственный) ინტერესების ფარგლებში. 2) ფართე დამოკიდებულებას თვითმმართველობითი ორგანოებისა, ადგილობრივ ადმინისტრაციულ-სამეურნეო საეალდებულო ნორმათა გამოცემის უფლებით. ამ ლოზუნგთა გარშემო უნდა შემოკრბენ მუშათა კლასიც და ბურჟუაზიული დემოკრატის ფართო წრეებიც. ამ ლოზუნგებით უნდა ხელმძღვანელობდნ ყველა ისინი, ვისთვისაც მწიფასია ხალხის ინტერესები. აი, ქვეშაირათ, „ნაციონალური“ საკითხი, საკითხი მთელი მხრის ყოფნა არცოფისა და აყვავებისა.

ადგილობრივ საქიროებათათვის ბრძოლის საზოგადო პოლიტიკურ განთავისუფლებისთვის ბრძოლასთან შეფარდება, —აი საით უნდა მიისწრაფოდნ ყველა მოწინავე ილემენტები განაპირა ქვეყნებისა.

ახალი წიგნი. ამ მოკლე ხანში გამოავ კ. კანდელაკის მიერ შედგენილი ახალი წიგნი: „კომპარატივა“ (თეორია, ისტორია და პრაქტიკა).

დეზერტირი. 3 ოქტომბერს პოლიციამ დააპატირა 144 კამირს პოლიციის დეზერტირი ემელიანე ხომიჩი, რომელიც პოლიციდან გამოიქცა ამ წლის აპრილში. ის გაგზავნეს სამხედრო საკრებულოს უფროსთან. —ამავე დღეს დააპატიმრეს თფილისის მოქალაქე ა. ვართალოვი, ისიც, 3 წელია სალდათობას ემალეობდა.

შეპყრობა. 3 ოქტომბერს მე-10 საპოლიციო ნაწილში დააპატიმრეს გორის მახ. სოფ. შინდისის მცხოვრები

მასწავლებელი გრიგოლ იოსების ძე ვოლსკი. ის პროფესიით ექიმი იყო, მარა ექიმობას მან მალე გაანება თავი და ხელი მიჰყო საზოგადო ასპარეზზე მოღვაწეობას. დიდ ხანს მსახურებდა ბათუმის თვითმმართველობის გამგეობის წევრად, სადაც სასტიკი ომის გაწვევა უხდებოდა ადგილობრივ შვეიცარიელ მემკვიდრეებს—პაღლის და კამპ. წინააღმდეგ. მხურვალე მონაწილეობას იღებდა აგრეთვე ადგილობრივ წერაკითხვის განყოფილების საქმეში. იყო განყოფილების თავმჯდომარე და სხვ. განსვენებული ქართული ენის ერთ საუკეთესო მკვლევარად და ამიტომ მკვლევარად ითვლებოდა და ამიტომ მკვლევარად ითვლებოდა.

გენმაზიაში ქართული ენის მასწავლებელი იყო უმწიფარდის ფსევდონიმით. სწერდა ლექსებს, რომანებს, თარგმნიდა მოთხრობებსა და სხ. როგორც რუსულიდან ქართულად, ისე ქართულიდან რუსულად. სხვათა შორის თარგმნიდა ილია ქაქუცაძის „კაცია ადამიან“ ს, რომლის ნაწილები დაიბეჭდა რუსულ გაზეთ „ნოვოე ობოზრენიეში“. განსვენებული ჯერ 50 წ. არ იყო და კიდევ ბევრი რამეს გაკეთებდა შეელო. მარა უმოწყალო სიკვდილმა უღრვოვთ გამოასალმა წუთით სოფელს, მოსწყვიტა საყვარელ საქმეს.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკონცერტო დარბაზი გაიქვდა ხალხით. სხვათა შორის იყვნენ წარმომადგენლები გლეხებიდან, მემწიფლებიდან, ქალაქიდან და სხვ. პირველათ სიტყვა წარმოსთქვა თფ. გუბერნატორმა ლოზინო-ლოზინსკიმ. მან, სხვათა შორის, სთქვა, რომ ერობის იდეის განხორციელებას ხელი შეუშალა ხალხის მღელვარებამ, თორემ ის აქამდე განხორციელებოდა. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში.

ბ. Весселовский.

მასწავლებელი გრიგოლ იოსების ძე ვოლსკი. ის პროფესიით ექიმი იყო, მარა ექიმობას მან მალე გაანება თავი და ხელი მიჰყო საზოგადო ასპარეზზე მოღვაწეობას. დიდ ხანს მსახურებდა ბათუმის თვითმმართველობის გამგეობის წევრად, სადაც სასტიკი ომის გაწვევა უხდებოდა ადგილობრივ შვეიცარიელ მემკვიდრეებს—პაღლის და კამპ. წინააღმდეგ. მხურვალე მონაწილეობას იღებდა აგრეთვე ადგილობრივ წერაკითხვის განყოფილების საქმეში. იყო განყოფილების თავმჯდომარე და სხვ. განსვენებული ქართული ენის ერთ საუკეთესო მკვლევარად და ამიტომ მკვლევარად ითვლებოდა და ამიტომ მკვლევარად ითვლებოდა.

გენმაზიაში ქართული ენის მასწავლებელი იყო უმწიფარდის ფსევდონიმით. სწერდა ლექსებს, რომანებს, თარგმნიდა მოთხრობებსა და სხ. როგორც რუსულიდან ქართულად, ისე ქართულიდან რუსულად. სხვათა შორის თარგმნიდა ილია ქაქუცაძის „კაცია ადამიან“ ს, რომლის ნაწილები დაიბეჭდა რუსულ გაზეთ „ნოვოე ობოზრენიეში“. განსვენებული ჯერ 50 წ. არ იყო და კიდევ ბევრი რამეს გაკეთებდა შეელო. მარა უმოწყალო სიკვდილმა უღრვოვთ გამოასალმა წუთით სოფელს, მოსწყვიტა საყვარელ საქმეს.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა თფილისის საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკონცერტო დარბაზი გაიქვდა ხალხით. სხვათა შორის იყვნენ წარმომადგენლები გლეხებიდან, მემწიფლებიდან, ქალაქიდან და სხვ. პირველათ სიტყვა წარმოსთქვა თფ. გუბერნატორმა ლოზინო-ლოზინსკიმ. მან, სხვათა შორის, სთქვა, რომ ერობის იდეის განხორციელებას ხელი შეუშალა ხალხის მღელვარებამ, თორემ ის აქამდე განხორციელებოდა. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა თფილისის საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკონცერტო დარბაზი გაიქვდა ხალხით. სხვათა შორის იყვნენ წარმომადგენლები გლეხებიდან, მემწიფლებიდან, ქალაქიდან და სხვ. პირველათ სიტყვა წარმოსთქვა თფ. გუბერნატორმა ლოზინო-ლოზინსკიმ. მან, სხვათა შორის, სთქვა, რომ ერობის იდეის განხორციელებას ხელი შეუშალა ხალხის მღელვარებამ, თორემ ის აქამდე განხორციელებოდა. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა თფილისის საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკონცერტო დარბაზი გაიქვდა ხალხით. სხვათა შორის იყვნენ წარმომადგენლები გლეხებიდან, მემწიფლებიდან, ქალაქიდან და სხვ. პირველათ სიტყვა წარმოსთქვა თფ. გუბერნატორმა ლოზინო-ლოზინსკიმ. მან, სხვათა შორის, სთქვა, რომ ერობის იდეის განხორციელებას ხელი შეუშალა ხალხის მღელვარებამ, თორემ ის აქამდე განხორციელებოდა. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა თფილისის საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკონცერტო დარბაზი გაიქვდა ხალხით. სხვათა შორის იყვნენ წარმომადგენლები გლეხებიდან, მემწიფლებიდან, ქალაქიდან და სხვ. პირველათ სიტყვა წარმოსთქვა თფ. გუბერნატორმა ლოზინო-ლოზინსკიმ. მან, სხვათა შორის, სთქვა, რომ ერობის იდეის განხორციელებას ხელი შეუშალა ხალხის მღელვარებამ, თორემ ის აქამდე განხორციელებოდა. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა თფილისის საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკონცერტო დარბაზი გაიქვდა ხალხით. სხვათა შორის იყვნენ წარმომადგენლები გლეხებიდან, მემწიფლებიდან, ქალაქიდან და სხვ. პირველათ სიტყვა წარმოსთქვა თფ. გუბერნატორმა ლოზინო-ლოზინსკიმ. მან, სხვათა შორის, სთქვა, რომ ერობის იდეის განხორციელებას ხელი შეუშალა ხალხის მღელვარებამ, თორემ ის აქამდე განხორციელებოდა. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა თფილისის საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკონცერტო დარბაზი გაიქვდა ხალხით. სხვათა შორის იყვნენ წარმომადგენლები გლეხებიდან, მემწიფლებიდან, ქალაქიდან და სხვ. პირველათ სიტყვა წარმოსთქვა თფ. გუბერნატორმა ლოზინო-ლოზინსკიმ. მან, სხვათა შორის, სთქვა, რომ ერობის იდეის განხორციელებას ხელი შეუშალა ხალხის მღელვარებამ, თორემ ის აქამდე განხორციელებოდა. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა თფილისის საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკონცერტო დარბაზი გაიქვდა ხალხით. სხვათა შორის იყვნენ წარმომადგენლები გლეხებიდან, მემწიფლებიდან, ქალაქიდან და სხვ. პირველათ სიტყვა წარმოსთქვა თფ. გუბერნატორმა ლოზინო-ლოზინსკიმ. მან, სხვათა შორის, სთქვა, რომ ერობის იდეის განხორციელებას ხელი შეუშალა ხალხის მღელვარებამ, თორემ ის აქამდე განხორციელებოდა. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში. საკითხი არის ხალხი მომზადებულია საზოგადოებაში.

საგუბერნიო თათბირი. გუშინ თფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით გაიხსნა თფილისის საგ. საერობო თათბირი; ნაშუადღევს 2 ს. არტიტიული საზოგადოების საკ

